

Det här verket har digitaliserats vid Göteborgs universitetsbibliotek.
Alla tryckta texter är OCR-tolkade till maskinläsbar text. Det betyder att du kan söka och kopiera texten från dokumentet. Vissa äldre dokument med dåligt tryck kan vara svåra att OCR-tolka korrekt vilket medför att den OCR-tolkade texten kan innehålla fel och därför bör man visuellt jämföra med verkets bilder för att avgöra vad som är riktigt.

This work has been digitised at Gothenburg University Library.
All printed texts have been OCR-processed and converted to machine readable text.
This means that you can search and copy text from the document. Some early printed books are hard to OCR-process correctly and the text may contain errors, so one should always visually compare it with the images to determine what is correct.

Extra Posten.

Torsdagen den 27 Juli 1820.

Anmälan.

Den vidtberömda Virtuosen Musadelpia från Palermo ämnar, med högvederbörligt tillstånd, hafva äran att i stora Salen å Vårdshuset Aeolus, på den dag, som framdeles kommer att utsättas, gifva en stor Vocal- och Instrumental-Concert, hvartill den gudomliga tonkonstens alla dyrkare ödmjukeligen inbjudas.

Till inledning kommer en stor Krigs-Symfoni att uppföras, i hvilken man icke allenast får höra och erfara alla ett fältslags mordiska rysligheter, såsem kanonernas och handgevärens eld, rytteriets anfall, hufvudskälars söndersplittring, ett bröstvärns bestormande, de sårades klagan etc. etc.; utan kommer äfven i en särskild afdelning, emedan sådant i andra Batallestycken varit öfligt, att framställas bombardementet af en fästning, minans sprängning, bräck-skjutning, stormstegarnes uppresande, vallarnes bestigande, fäktningen derpå, plundringen, invånarnes jämmer och skrik, och slutligen huru de rusiga segrande misshandla folket och icke skona barnen i vaggan.

(NB. Som saligen framlidne Abotten Vogler i *Herdarnes afbrutne förnöjelse* imiterade åskvädret så träffande, att vanligen all mjölken i staden surnade, hvilken, som bekant är, likt kattorna icke fördrager åskväder: så är effecten af denna

Krigs-Symfoni icke mindre underbar, ty redan ofta har den Musikaliska kanonaden fördelat regnmoln, och åstadkommit den klaraste himmel.)

För contrasten skull ämnar Hr Musadelpia att på detta grandiosa stycke låta följa en stor Flöjt-Concert. Hans Instrument har icke mindre än 24 klaffar, och kan derpå utföras liksom, på andra flöjter, icke allenast allt möjligt, utan verkligen det rent af omöjliga.

(NB. I följd af de försmältande melodier, som konstnären förstår att inanda i det liflösa träet och deras förmodade verkan, förmedelst nerfattaquer på linkänsliga Damer, komma flera Ottomaner och Divaner att i salen blifva placerade; och i händelse af ännu betänkligare fall skall man i grännskapet hafva i beredskap Hr Doctor Siebolds nyss upptunne hvilosång.)

Derefter följer ett stort Oratorium, med titel: *Strupens Triumf*. Härvid är att anmärka, att några nya mästares idéer att låta Clavér och Violin-Concerter accompagneras af röster, blifvit mera utvecklad och consequent utförd, på sätt att Instrumentisterna och Sångarna här ombyta sina roller t. ex.: Discanten utför Violinens och Flöjtens alla roulader, Arpeggios och lopp; Basen deremot har Alt-Violens stämma och så i omvänt förhållande. Texten är på Malyiska språket, som för sin mjukhet egnar sig särdeles för Musik, och

snart lära blifva allmännare i våra Concerter. Emedan, som bekant är, det blott för ett ringa antal Sångare och Sångerskor är möjligt att på en gång tydligen utföra Musiken och orden, så finnas de sednare i öfversättning till salu vid ingången.

Den bekanta Symfonien af Haydn med pukslaget begynner andra Afdelningen. Det är enligt tidens skick, att den effect, som Haydn i listiden åstadkom genom detta pukslag, nu verkställes förmedelst ett verkligt skott. Således kommer vid den bestämda tacten, ett starkt skott att aflossas i nedra våningen, hvartill man redan erhållit Policens speciela tillstånd. Det svåraste härvid är beräkningen af krutets kraft i förhållande till luftens spänstighet, för att låta skottet riktigt infalla.

Herr Musadelphia och dess Fru ämna härefter utföra flera sänger, hvaraf hvarje särskildt förutsätter och påkallar en annan känsla, en annan sinnesstämning. Åtskilliga deraf äro egentligen komponerade för nattens stillhet och enslighetens ljulva ryslighet. Konstnärparet hoppas att genom en Cyclus af känslor kunna föra sina vördade åhörare från afgrundsqual till himmelsfröjd. Under de melancholiska styckenas afjungande är Sångerskan beslöjad.

Det vördade Publicum gör man isynnerhet uppmärksam på följande stycke, neml. Concert på Kittel-Harmonica. Hvarföre skulle man icke tillåta sig att så benämna en rad af pukor, som omfattar flera octaver, och med heder kan hänföras till de bekanta Glas-, Stål-, och Trä-Harmoniker? Den största pukkan liknar en bryggkittel, den minsta en varn kaffekopp. Svårigheten härvid var att på en så stor åsna, hvars hud var tillräcklig för första kittelns bespanning. Som vid inrättningen af detta kolossala instrument eller rättare detta Collegium af instrumenter det gjordes, afseende på Passagers exequerande, men det deraf följande ofantliga springandet emellan kittlarna snart skulle ådragit Virtuosen lungdot; så har Hr Musadelphia upfunnit en tastatur i likhet med En-

gelska spinn-maschiner, hvarigenom pukorna och genom dem åhörarne på det bekvämligaste sätt anröras.

Finalen är: Musik-Skolan. Alla undervisningens grader samt den uppnådda färdigheten framställas här. Liksom i många Privata och Amatörs-Concerter låta sig nu äfven höra högst ofullkomliga talanger. Vi få höra barn, som ingenting kunna, vackra damer, som man gerna ser sjunga och spela; vidare en profkarta på särskilda Manérer m. m. d. —

Isynnerhet kommer den af Hr Musadelphia medhafde Musikaliska Paiazzo att genom sina konststycken söka vinna den ärade Publikens ynnest, och således värdigt sluta den åt tonkonsten invigda aftonen. Det gifves neml. icke något konststycke bland hans medbröder af Engelska beridare eller lindansare, som han icke i Musik imiterar; och då han manifesterar sin outtömlighet i språng, löpningar, broderier och snörkningar, så blir det ärade Puplicum verkligen till mods, liksom såge det sjelfva tusenkonstnären på slappa linan, hufvudet ner, fötterna opp, göra sin kringvändning — springa från hästen genom tunnån och afbränna ett fyrverkeri, eller med ett salto mortale hoppa öfver tolf man med upphöjda slipade sablar.

Män anhåller att icke medtaga hundar.

Röfwarens Dotter.

(Berättelse.)

(Forts. från No 59.)

Våren kom i sin fulla herrlighet, naturen prydde sig med allt skönare kransar, och den ena blomman efter den andra utvecklade sig allt mera för himmelns öga. Alven i Amalias och Blumfelds hjertan utvecklade sig kärlekens blomma i allt huldare behag. På mången spassergång genom den sköna nejden i deras grannskap, under många förtroliga samtal, vid mången gemensamt utförda välgörande handling

lärde de älskande allt innerligare och närmare känna hvarandra, allt högre och uppriktigare värdera hvarandra. Kärleken är sällan utan hopp. Äfven för Amalia visade det sig i det glada fjerran; och Blumfeld förmådde ej att motstå hennes älskvärdhet, så mycket han an i början sökte att tillsluta sina sinnen för alla dessa förnade behag.

Amalia, Grefvinnan af G. . . , var dotter till en man, som viste sig vara alldeles icke värd det ljuftva fadersnamnet, ty han uppoffrade sitt älskvärda barn för ärelystnadens och rangsjukans känslolösa dämön. Amalias man försökte fåfängt att draga ett väsende af en högre verld ned till stoftet af sitt ovärdiga lif, och derföre använde hans handgirighet hvarje upptänkligt medel, att förstöra all jordisk lycka för den älskvärdaste af sitt kön. I tvenne år bar Amalia denna jernboja. Då åtlodde hon ändtighen sina släktingars och vänners råd, och lät skilja sig ifrån honom med förlusten af sin halfva förmögenhet. Nu stod hon åter allena i verlden, hvilken hon betraktade som ett fängelse för ädlare hjertan, beröfvad sin ungdoms blomma och qvald af erfarenheter, som evigt bordt förblifva trämmande för hennes rena hjerta. I detta tillstånd såg hon Blumfeld, hörde hans första tröstande ord i hans inträdes-predikan, och det hände henne liksom den vilsegående vandringsmannen, hvars fortviflade hjerta, vid ljuden af aflägsna människoröster, på en gång uppfylldes med hopp om räddning.

Blumfeld insåg fullkomligt de svårigheter, som skulle hindra en förbindelse mellan honom och Amalia, men när han märkte, att den hulda, lik blomman i det länge saknade solskenet, i sin kärleks strålar åter höjde sig så intagande, att hon i sitt tjugonde år knappt syntes rakna sjutton, och när en hvar, som anade deras sköna förhållande, skattade begge lyckliga, då beslöt han att med lugn öfverlemnna sig till den ljuftva förtrollningen, och med mod och försigtighet leda sitt öde, så långt en

människa det förmår, tryggande sig allena vid den, som vet hvilken grad af lycka är oss dödlige nyttig.

Men medan tvenne ädla hjertan kände en ren kärleks hela sällhet, beredde denna känsla för ett annat icke mindre skönt hjerta en storm, som - - - men vi vilja låta läsaren sjelf skåda in i detta hjerta.

Johanna, denna kraftfulla, lifliga och ofrderfvade naturens dotter, hade nu i några månader letvat i den ljuftvaste och ädlaste förtrolighet med sin räddare och beskyddare. Nästan ingen dag saknade hon hans undervisning, och hennes tillgifvenhet och aktning för den förträffliga mannen ökades allt mer. Han hade blifvit den punkt, om hvilken hela hennes tillvarelse rörde sig, för och genom hvilken hon lefde. Intet förmådde ersätta hennes förlust af ett ögonblick, då hon hade väntat att se eller höra honom. Intet öfverträffade hennes ljuftva öfverraskning, när han oväntad inträdde i hennes rum, och med barnlig tillgifvenhet deltog i den enkla familjens stilla, husliga lif. Hvad under då, om Johanna ändtighen med sin böjelse för ömmare känslor, med sin inbillnings lifliga flygt, i vännen och beskyddaren äfven började älska mannen, och i oskyldiga drömmar glädde sig åt hoppets bilder, för hvars uppfyllande hon ännu icke hade den ringaste borgen. Hon öfverlemnade sig så mycket lättare åt dessa drömmar, som Blumfeld en dag hade sagt henne, att han af hennes fars papper sett, att hon ej vore af ringa härkomst, och att hennes olycklige far väl kunde hafva förtjent ett bättre öde. Så besegrades hennes hjerta småningom af den häftigaste passion, om hvars natur Blumfeld en lång tid ej hade någon aning, emedan hans eget hjerta var fastadt vid ett annat föremål, och kärleken så lätt kunde dölja sig under högaktningens och den tacksamma tillgifvenhetens slöja. Imellertid, då Blumfelds förhållande till Grefvinnan blef allt tydligare för Johanna; då hon ej langre kunde tvif-

la, att hon ej mera intog den plats i hans hjerta, den hon så gerna velat försvara med förlusten af sitt lif; då nu svartsjukan vaknade och förstörde hennes hjertas lugn: så måste hennes beskyddare och vän märka den förändring, som med henne föregått. Ofta öfverraskade han henne, förlorad i en mörk eftertanke; ett drag af tungsinthet hvilade på den eljest så ljusa pannan, och hennes eldiga ögon tycktes blixtra, när de föllo på honom. Hennes hand darrade i hans, när han fattade den, och hennes röst hade fått ett genljud af smärta, hvilken han ej var van att höra. Detta och mycket annat framtvingade sanningen, och han förskräcktes deröfver. Men hvad skulle han göra för att här läka, utan att ännu mera såra? Det var honom derföre ganska kärt, att en värdig ärvänare i byn tillbjöd Johanna sin hand. Hon hörde detta icke utan rörelse, men med ett mörkt allvar, och bad sin älskare vända sig till Pastorn, af hvilken hennes framtids öde ensamt berodde. Blumfeld talte med henne derom, och Johanna fällde strida tårar. Ändtligen sade hon med en ton af den djupaste smärta: Det är då sannt? Ni har förskjutit mig? Jag skall ej mera lefva för er, för er allena?

Johanna, svarade Blumfeld djupt rörd i sitt innersta, huru kommer du på denna tanke? Jag förskjutä dig? När har mitt tänkesätt emot dig förändrat sig? — Jag hemställer ju blott mannens anbud till ditt hjerta; detta, detta allena må afgöra! —

"Så förblifver jag ogift!" sade hon. "Ack, att icke röfwarens skott dödade mig den förskräckliga aftonen! Jag hade då uppfrott mitt lif för er!"

Med dessa ord vände hon sig ifrån honom, och öfverlemnade honom åt hans eget eftersjnnande.

(Slut. e. a. g.)

Theater-Anekdoter.

Schiller som Skådespelare.

I sin ungdom lefde Schiller blott för skådespels-verlden, och en dag fick han äfven lust att uppträda som Aktör. Detta var 1780, då Akademien i Stuttgart ville med ett skådespel lira dervarande Hertigens födelsedag. Piecens val, rolernas fördelning och andra förberedelser öfverlemnades åt Schiller. Han valde Göthes *Clavigo* och tog sjelf hufvudrolen. Men huru gaf han denna karakter? huru spelte han? Utan all öfverdrift kan man säga: aldeles fasligt. Hvad som skulle vara hjertligt och rörande, utförde han med trotsighet och skrik. Lillighet och passion uttryckte han med tjut och stampningar; korrt sagdt, hela hans spel var den fullkomligaste ursinnighet, som väckte än afsky, än löje. — Skulle det förundra någon, att detta hände Schiller, så erinre han sig, att man har anmärkt någonting dylikt om *Otway*, *Johnson* och sjelfva *Shakespeare*. Alla dessa författare skola hafva varit medelmåttige, om ej släte Aktörer. Äfven *Voltaire*, som också försökte sig i denna konst, och merendels i sina egna Tragedier, var ingenting mindre än lycklig deri.

Ministern *Florida Bianca* föreslog Konungen att upphöja sina Aktörer i adelligt stånd. Detta skulle öka den aktning Publiken bör hafva för denna klass medborgare, hvilka åter skulle bevara hos sig sjelfva den aktning för sedligheten, som har ett så fördelaktigt inslytande på deras yrke. "Hvad tänker ni på, Florida Bianca?" svarade Konungen, "huru kan jag adla personer, i hvilkas makt det står att efter behag upphöja sig till Furstar och Konungar?"

N:o 61 utgifves nästa Måndag.

Stockholm, tryckt hos JOHAN IMNELIUS, 1820.